

Marika merénylete

GYERMEKCSELÉDEK.

Írta:

Kovács Lydia

Megírták az újságok, hogy Gotthilf Béla máv. rak-tárnok feljelentést tett a főkapitányságon, hogy tizen-négy éves cselédje meg akarta ölni hat hónapos Mariska leányát. A szükszavú napihír szerint Mari, a cseléd, denaturált spirituszt öntött a gyermek tejébe és a főkapitányságon azt vallotta, hogy a csecsemőt azért akarta elpusztítani, mert miatta sok volt a mosnivalója.

Akik napról-napra mohón böngészik ki a lapokból az élet apró, durva eseményeit, bizonyára egy pillanatra megálltak ennél a rövid híradásnál, s megállapították, hogy Marika rosszlelkű bestia, született gonosztevő. Nem gondolnak arra, hogy Mariska gyerek volt, gyilkos merénylete pedig csak reakciója annak a gyilkosságnak, amelyet munkábaállításával elkövettek az ő gyermekora, az ő ifjúsága ellen.

Természetesen Gotthilfék is bestiát láttak Marikában, azért siettek a főkapitányságra, ahol elő is állították a gyermekeleányt. Dr. Radák György rendőrfogalmazó, aki éppen központi ügyeletes volt, kitűnő pszichológus, jól ismeri az apró bűnösök lélektanát s amikor Marikát kihallgatta, nem szolgáltatta ki a bűnügyi eljárásnak, hanem mint javíthatót a menhelybe utalta.

Tehát, ha a kihallgatáskor beigazolódik Marika bestialitása, akkor könyörtelenül bűnügyi kezelés alá veszik és átküldik a kis foglyot Bakonyi gyermekbíróhoz. De Radák György a kis leány vallomását nem Gotthilfék és nem a szörnyülködő olvasóközönség ízlése szerint értelmezte. Így mondta el munkatársunknak:

– A kis cseléd még csak tizenhárom éves (tehát nem is tizennégy) és amikor elébem hozták, a vallomásából azonnal megállapítottam, hogy nem egy megrögzött, még csak nem is romlott, ha nem egy naív, együgyű gyermek áll előttem, aki nem is volt tudatában cselekedetének. Azt mondta, hogy nagyon fáradt volt, sokat kellett mosni a csecsemőre és azt hitte, hogy a spiritusz majd örökre elaltatja a babát s majd akkor nem kell neki annyit mosni. A vallomás őszinte, spontán megnyilatkozás volt, amelyből minden kertelés és raffinaltság nélkül bontakozott ki előttem együgyű naivsága egy szerencsétlen gyermekeleánynak, akit korán munkára szorított az élet. Mindjárt láttam, hogy nem büntényről van szó s így hát nem is szolgáltattam ki az apró emberkét a bűnügyi eljárásnak, hanem a menhelybe utaltam.

»Fáradt vagyok!« Ezt mondta Marika dr. Radáknak. Ebben az egyszerű, rövid vallomásban nem a Mari védekezése hangzott fel, hanem Marika tragédiája. És felsírt ebben az összes Marikák tragédiája, akiket Marikká avatott az élet, mielőtt lassankint izmosodtak volna meg a munkára...

És valóban ez az igazság... Maguk a házbeliek is ilyképpen vallották előttünk Marika esetét... Marika, aki egy csenevész, gyenge teremtés volt, egy öklömnyi parasztleányka és »aki úgy dolgozott, mint az állat...«

– Jóakaratu kislánynak ismertük, – mondták a lakók, – habár csak rövid ideig szolgált Gotthilféknél... Az egész házban ő feküdt le a legkésőbbben; bizony sokszor még éjjel félkettőkor is égett nála a lámpa, de azért ő kelt fel a legkorábban. Már öt órákor talpon volt és dolgozott, mint az állat.

A lakóktól megtudtuk azt is, hogy Gotthilf Béláéknál ez a negyedik cseléd két hónap óta; senki sem marad tovább náluk, mint nyolc-tíz napig, mert nagyon sokat kell nekik dolgozni. Mindössze hét forint bért fizetnek egy óra, de ezért még a mosást is el kell végezni.

Gotthilfné különben maga is igyekszik megerősíteni ezt a tényállást, amint elbeszéli nekünk a Mari »gonoszságát«:

– Nagyon szorgalmas, becsületes leánynak látszott a Mari, – mondta nekünk. – Kérem, az a tizenhároméves gyerek úgy tudott dolgozni, mint egy napszámos. Szerettem is a szorgalmáért, és igazán nem értem, miért volt képes erre a szörnyűségre? Mikor megkérdeztük, azt mondta:

– Nem tudtam, hogy a pelenkát is nekem kell majd mosni. Én bizony utálok, meg amúgy is sok volt a szennyes! Nagyon kifárasztott s úgy gondoltam, ha majd a gyerek meghal, én megmenekülök a borzasztó sok mosástól...

– Hát, kérem, ezeket mondta a Mari, – beszéli indignálódva az asszony – és teccik tudni, csak azt nem értem, hogy sajnálkozva és olyan bután kérdezte meg tőlem:

– Jaj naccságám, úgy-e meghalt volna ez a szegény gyerek a spiritusztól? Istenem, istenem!

– Hát persze, – folytatja az asszony – ilyenek a mai cselédek! Csak a bért elfogadni, de dolgozni, á, azt' nem!

Neki derogált pelenkát mosni; talán azt várta volna, hogy én mossam ki azokat. És lássa, még képesek elpusztítani egy ilyen drága magzatot, mint az én kisleányom! A nyomorult, a bestia, a cudar!...

Ezeket mondotta a Marika asszonya, aki bizonyára nem érti meg a »szörnyű eset« lélektanát, mert különben nem alkalmazott volna ismételtén egy gyermekleányt a háztartásában felmerült témérdek, durva munkára... És nem értik meg mindazok az asszonyok, akik kicsi cselédek bőrén akarnak takarékoskodni, esetleg csak azért, hogy kalapra több teljen nekik... Nálunk, Magyarországon, különben is nagyon elszaporodott az apró mindenesek száma. A gyermekben jó tőkére akad a szegény szülő, aki, mikor megszüli magzatát, nem az élethivatására gondol, hanem arra, hogy vajjon mikor nő fel a gyerek legalább akkorára, hogy kenyeret hozzon a házhoz. A gyerek felnő a falusi utca porában, vagy a gőzös levegőjű nagyváros valamelyik nyomorlakásában és mialatt a fából rögtönzött bábujával játszik, nem is sejtí, hogy künn már les reá a könyörtelen, szívtelen élet, amely megirigyelte tőle a gyermekkor boldog gondtalanságát... Ő pedig az élet már ott ármánykodik mögötte és azt lesi, hogy mikor unja meg a kis nyomorult a fabábut; mert ha szebbet kivan, ha jobbat kivan, akkor már megérett az életre. Mert van már felfogóképessége, amellyel meg tudja különböztetni a fabábut a porcellántól. olyan borzasztó, nagy vámot szed tőlük: az igazi gyermekkor boldog, gondtalan, tündérszép mesevilágát... És a játék után nyomban a nehéz munkába esnek bele... A fabábut felcserélik a mosogató-ronggyal, a sikáló-kefével és esetleg gyermektársaik szennyes pelenkáival... A gyermek mos, mos, de közben az elhagyott játékokra gondol és szeretne visszafutni a nyomorlakásba, hogy megölelhessen az árván maradt fabábut... Így érzik ezt a Marikák, ahogy sehogysem tudják megérteni az élet zsarnokságát. Nem értik meg éppen úgy, mint ahogy nem értik meg őket szol-

gálatadóik, akik különös előszeretettel csapnak rá az olcsó, fiatal gyermekkerőkre...

Mindezeknek az asszonyoknak, akik gyerekcselédek erején élőködnek, figyelmébe ajánljuk: volt valahol a németországi P r z e v o s községben nem is olyan régen, mindössze három hónapja, egy tizenegyesztendős Grete Frank nevű leányka, akit szintén a játékasztal mellől hajtott el a könyörtelen lelketlenség egy négyhónapos gyermek dajkálására. De a kis Grete igen vágyott vissza a fabábujához és hogy ez az óhaja teljesüljön, gummiszínórral megfojtotta a csecsemőt.

Marika is, amikor elfáradt a sok mosástól, bizonyára az otthagytott fabábujára gondolt, vagy irigykedve vágyott az iskola padjaiba, ahova az ő korabeli gyermekek gondtalanul járnak tudást, ismeretet szerezni.

De az ő számára nem létezett játék és iskola, hanem gyermekdajkálás, pelenkamosás hajnali öttől reggeli kettőig.